

УДК 349.3

Омельяненко Віталій Анатолійович

доктор економічних наук, професор

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка;

Інститут економіки промисловості НАН України

Omelyanenko Vitaliy

Doctor of Economic Sciences, Associate Professor

Sumy State Pedagogical University;

Institute of Industrial Economics of NAS of Ukraine

ORCID: 0000-0003-0713-1444

Гордієнко Володимир Володимирович

аспірант

Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка

Hordiienko Volodymyr

PhD Student of the

Sumy State Pedagogical University

DOI: 10.25313/2617-572X-2024-9-10307

ІННОВАЦІЙНІ ПРОЄКТИ У ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ РОЗРОБКОЮ ТА ІМПЛЕМЕНТАЦІЄЮ СОЦІАЛЬНИХ СТАНДАРТІВ

INNOVATION PROJECTS IN PUBLIC ADMINISTRATION OF DEVELOPMENT AND IMPLEMENTATION OF SOCIAL STANDARDS

Анотація. Вступ. Інновації відіграють ключову роль у формуванні соціальних стандартів, адже вони сприяють трансформації суспільства та створюють нові можливості для поліпшення якості життя. Інноваційні рішення стають важливим інструментом у забезпеченні соціальної справедливості, підвищенні доступності послуг, покращенні умов праці та захисті прав населення. Мета дослідження – визначити інноваційні інструменти удосконалення публічного управління розробленням та імплементацією соціальних стандартів. Результати. Публічне управління розробленням та втіленням соціальних стандартів є ключовим механізмом забезпечення соціальної стабільності та добробуту громадян. Воно включає в себе процеси формування, впровадження, моніторингу та вдосконалення соціальних стандартів з метою забезпечення ефективності державних соціальних послуг та їх відповідності потребам населення. Однією з найбільш помітних сфер, де інновації змінюють процеси публічного управління розробленням та імплементацією соціальних стандартів, є технології. Однак вплив інновацій на соціальні стандарти не обмежується лише технологічними аспектами. Інновації відіграють фундаментальну роль у формуванні та розвитку соціальних стандартів, сприяючи адаптації суспільства до нових викликів і можливостей. Вони дозволяють забезпечити більш високий рівень життя, підвищити соціальну справедливість та рівень добробуту населення. Визначено стратегічні вектори інноваційного забезпечення розроблення соціальних стандартів повинні враховувати сучасні виклики та можливості, що виникають завдяки технологічним змінам та соціально-економічним трансформаціям. Імплементація інноваційних векторів у процесі розроблення та втілення соціальних стандартів – це багаторівневий та динамічний процес, який вимагає залучення новітніх технологій, участі громадян та адаптації до сучасних викликів. Алгоритм реалізації цих векторів можна уявити як послідовний, циклічний процес, що поєднує аналіз, планування, впровадження, моніторинг і постійне вдосконалення. Перспективи. В подальших наукових дослідженнях пропонується зосередити увагу на розробленні конкретних алгоритмів оптимального вибору пакету інноваційних рішень.

Ключові слова: соціальні стандарти, інновації, проєкти, рішення, публічне управління.

Summary. Introduction. Innovations play a key role in the formation of social standards, because they contribute to the transformation of society and create new opportunities for improving the quality of life. Innovative solutions become an

important tool in ensuring social justice, increasing the availability of services, improving working conditions and protecting the rights of the population. The purpose of research is to identify innovative tools for improving public management of the development and implementation of social standards. Results. Public management of the development and implementation of social standards is a key mechanism for ensuring social stability and well-being of citizens. It includes the processes of formation, implementation, monitoring and improvement of social standards in order to ensure the effectiveness of state social services and their compliance with the needs of the population. One of the most visible areas where innovation is changing the processes of public management of the development and implementation of social standards is technology. However, the impact of innovation on social standards is not limited to technological aspects. Innovations play a fundamental role in the formation and development of social standards, contributing to society's adaptation to new challenges and opportunities. They make it possible to ensure a higher standard of living, increase social justice and the level of well-being of the population. The strategic vectors of innovative support for the development of social standards have been determined and must take into account modern challenges and opportunities arising due to technological changes and socio-economic transformations. The implementation of innovative vectors in the process of developing and implementing social standards is a multi-level and dynamic process that requires the involvement of the latest technologies, citizen participation and adaptation to modern challenges. The algorithm for the implementation of these vectors can be imagined as a sequential, cyclical process combining analysis, planning, implementation, monitoring and continuous improvement. Prospects. In further scientific research, it is proposed to focus attention on the development of specific algorithms for the optimal selection of a package of innovative solutions.

Key words: social standards, innovations, projects, solutions, public administration.

Постановка проблеми. Інновації відіграють ключову роль у формуванні соціальних стандартів, адже вони сприяють трансформації суспільства та створюють нові можливості для поліпшення якості життя. Сучасний світ швидко змінюється, і соціальні стандарти, що визначають рівень добробуту громадян, повинні йти в ногу з цими змінами. Інноваційні рішення стають важливим інструментом у забезпеченні соціальної справедливості, підвищенні доступності послуг, покращенні умов праці та захисті прав населення.

Аналіз досліджень і публікацій. Література підкреслює важливість міжсекторальної співпраці для системних соціальних змін та стійкого споживання, хоча цей підхід має обмеження [1; 2; 3]. Європейський Союз та інші дослідження відзначають ключову роль соціальних інновацій у розвитку політики, бізнесу та розумних міст [4; 5; 6; 7]. Інновації особливо важливі у кризові часи, коли потрібні швидкі рішення для нових викликів [8; 9; 10]. Теорія планування була переосмислена для вирішення складних соціальних проблем через інноваційні підходи [11; 12; 13].

Проведений аналіз вітчизняних досліджень показав, що **невирішеним питанням** є визначення напрямків удосконалення публічного управління розробленням та імплементацією соціальних стандартів.

Мета дослідження — визначити інноваційні інструменти удосконалення публічного управління розробленням та імплементацією соціальних стандартів.

Виклад основного матеріалу. Публічне управління розробленням та втіленням соціальних стандартів є ключовим механізмом забезпечення соціальної стабільності та добробуту громадян. Воно включає в себе процеси формування, впровадження, моніторингу та вдосконалення соціальних стандартів

з метою забезпечення ефективності державних соціальних послуг та їх відповідності потребам населення.

Однією з найбільш помітних сфер, де інновації змінюють процеси публічного управління розробленням та імплементацією соціальних стандартів, є технології. Впровадження цифрових рішень в державне управління, освіту, охорону здоров'я та інші сфери дозволяє зробити ці послуги більш доступними та ефективними.

Вплив інновацій на соціальні стандарти не обмежується лише технологічними аспектами. Інновації в соціальній політиці також відіграють важливу роль у забезпеченні справедливості та рівних можливостей для всіх громадян. Нові підходи до соціального захисту, такі як безумовний базовий дохід або гарантовані мінімальні стандарти життєзабезпечення, відкривають нові перспективи для подолання бідності та соціальної нерівності. Ці ініціативи, що базуються на інноваційних соціальних моделях, сприяють створенню більш інклюзивного суспільства, де кожна людина має право на гідне життя незалежно від свого соціального чи економічного статусу.

Таким чином, інновації відіграють фундаментальну роль у формуванні та розвитку соціальних стандартів, сприяючи адаптації суспільства до нових викликів і можливостей. Вони дозволяють забезпечити більш високий рівень життя, підвищити соціальну справедливість та рівень добробуту населення. Впровадження інноваційних підходів у всі сфери соціальної політики є ключем до створення стійкого та справедливого суспільства майбутнього, де соціальні стандарти відповідають реальним потребам.

На рис. 1 показано стратегічні вектори інноваційного забезпечення розроблення соціальних стандартів повинні враховувати сучасні виклики та можливості, що виникають завдяки технологічним змінам та соціально-економічним трансформаціям.

Рис. 1. Стратегічні вектори інноваційного забезпечення публічного управління розробленням та імплементацією соціальних стандартів

Джерело: розроблено авторами

Таблиця 1

**Узагальнені кейси використання інновацій для розроблення та
втілення соціальних стандартів**

Сфера інновацій	Країна	Інструмент	Реалізація	Ефект
Державне управління та соціальні послуги (підвищення ефективності надання послуг, зміна соціальних стандартів в бік більшої доступності й прозорості, зниження корупції)				
Організація управління	Естонія	Система електро- нного уряду	Громадяни мають змогу отримувати соціальні пільги, подавати заяви на допомогу, сплачувати податки, брати участь у виборах і навіть створювати бізнес онлайн	Підвищення соціальних стандартів через розширення доступу до необхідних послуг для всіх громадян
Розподіл ресурсів	Грузія	Цифрові платформи	Прозорі системи для розподілу соціальних ресурсів та допомоги	Зниження рівня корупції, підвищення стандартів життя
Освіта (трансформація підходу до освіти, створення нових стандартів)				
Освітній процес	Індія	Програми дистанційного навчання	Завдяки інтернету та платформам для онлайн-навчання доступ до якісної освіти розширюється для людей у віддалених регіонах або для тих, хто не може відвідувати традиційні навчальні заклади	Підвищення освітніх стандартів
Охорона здоров'я (підвищення стандартів лікування та догляду за пацієнтами)				
Надання медичних послуг	США, Великобританія, Ізраїль	Телемедицина	Пацієнти можуть отримати консультації лікарів без необхідності фізично відвідувати клініки, що розширює доступ до медичних послуг для людей з обмеженою мобільністю або у віддалених регіонах	Підвищення стандартів надання медичних послуг
Надання медичних послуг	Південна Корея	Штучний інтелект і великі дані	Використання технологій штучного інтелекту та великих даних у прогнозуванні епідемій, як це було зроблено в під час пандемії COVID-19	Вчасне реагування на кризові ситуації, зниження навантаження на медичні установи, підвищення загальних стандартів
4. Соціальна інклюзія та захист вразливих груп (вирішення питань соціальної нерівності, інтеграції вразливих груп населення у суспільство)				
Технології для людей з обмеженими можливостями	США	Сучасні цифрові рішення, (голосові помічники, програми для людей з порушеннями зору або слуху)	Технології розпізнавання мовлення допомагають людям із вадами слуху взаємодіяти з іншими і полегшують їх доступ до послуг та ринку праці	Підвищення соціальної інтеграції
Соціальні програми	Різні країни	Платформи на основі штучного інтелекту для надання соціальних послуг людям із психічними розладами	Віртуальні консультанти можуть допомогти знизити навантаження на традиційні соціальні служби, надаючи негайну допомогу тим, хто її потребує	Підвищення соціальної інтеграції
Пенсійне забезпечення та соціальний захист (трансформація систем соціального захисту та пенсій у бік більшої ефективності та прозорості)				
Система соціальних виплат	Швеція, Фінляндія, Норвегія	Автоматизовані системи для розрахунку та надання соціальних виплат	Дозволяють точно і без помилок розподіляти державну допомогу та пенсії	Підвищення прозорості, зниження ризиків шахрайства та затримок у виплатах

Джерело: узагальнено авторами

В табл. 1 узагальнено кейси використання інновацій для розроблення та втілення соціальних стандартів.

Імплементация інноваційних векторів у процесі розроблення та втілення соціальних стандартів — це багаторівневий та динамічний процес, який вимагає залучення новітніх технологій, участі громадян та адаптації до сучасних викликів. Алгоритм реалізації цих векторів можна уявити як послідовний, циклічний процес, що поєднує аналіз, планування, впровадження, моніторинг і постійне вдосконалення.

Перший етап починається з ідентифікації ключових соціальних потреб і викликів, які нові інноваційні стандарти мають вирішити. Для цього необхідно активно використовувати технології аналізу великих даних та штучного інтелекту для збору інформації про реальні потреби громадян. Це допоможе точно визначити прогалини в існуючих соціальних стандартах і дозволить краще зрозуміти, де найбільше потрібні зміни. Наприклад, аналітика може виявити, що певні групи населення мають обмежений доступ до соціальних послуг або що рівень виплат не відповідає інфляції.

Наступним кроком є розроблення конкретних рішень на основі інноваційних векторів. Цей етап потребує інтеграції цифрових рішень, таких як платформи електронного урядування, які спрощують доступ громадян до соціальних послуг, зменшують бюрократію та підвищують прозорість процесу. Впровадження таких платформ дозволить громадянам швидше та ефективніше отримувати соціальні послуги, зменшуючи час на подання заявок, збір документів та очікування рішень від державних органів. Цифрові рішення допоможуть оптимізувати роботу державних органів, зменшивши навантаження на службовців і підвищивши їх продуктивність.

На цьому етапі важливою є участь громадськості. Платформи відкритих даних та цифрові консультаційні механізми дозволяють громадянам брати участь у процесі розробки соціальних стандартів. Це сприятиме більшій прозорості та підзвітності, а також допоможе зібрати важливий зворотний зв'язок, що підвищить ефективність рішень. Інтерактивні платформи зворотного зв'язку можуть допомогти оперативно реагувати на нові виклики та коригувати стандарти відповідно до потреб суспільства.

Ключовим моментом у цьому процесі є тестування запропонованих інновацій. Пілотні проекти є важливим інструментом для оцінки ефективності нових соціальних стандартів та їх впливу на різні групи населення. Це дозволяє виявити потенційні проблеми на ранніх етапах і провести необхідні коригування перед масштабним впровадженням. Наприклад, можна протестувати електронні системи виплат у певних регіонах або для певних груп населення.

Після успішного тестування інноваційних рішень розпочинається їх широкомасштабне впровадження.

На цьому етапі відбувається масштабування рішень, які пройшли випробування в пілотних проектах, до національного рівня. Цей процес включає адаптацію законодавчої бази, яка забезпечить правову підтримку нових стандартів, та створення інституційної інфраструктури, необхідної для їх реалізації. Наприклад, впровадження стандартів цифрових послуг потребує навчання кадрів та забезпечення громадян доступом до цифрових інструментів.

Моніторинг і контроль є необхідними складовими для забезпечення успішної імплементации інноваційних векторів. Після впровадження нових соціальних стандартів важливо встановити систему регулярного моніторингу та оцінки результатів. Це дозволить своєчасно виявляти недоліки та коригувати стандарти відповідно до змінюваних умов. Системи аналітики на основі великих даних та штучного інтелекту допоможуть ефективно контролювати вплив нових стандартів на соціально-економічну ситуацію в країні та рівень добробуту громадян.

Крім того, необхідно розробити механізми зворотного зв'язку з громадянами, які дадуть змогу отримувати їхні відгуки та пропозиції щодо роботи нових соціальних стандартів. Це сприятиме підвищенню ефективності впровадження та дозволить оперативно реагувати на виклики.

Останнім, але не менш важливим етапом є постійне вдосконалення соціальних стандартів. Впроваджені стандарти повинні постійно переглядатися та оновлюватися з урахуванням нових технологій, соціальних змін та економічних умов. Це циклічний процес, де кожен етап повертається до аналізу нових викликів, розроблення інноваційних рішень, їх тестування та масштабування. Інновації у сфері соціальних стандартів повинні адаптуватися до змінних умов і потреб суспільства, забезпечуючи стійкість і відповідність сучасним викликам.

Висновки. Інновації є ключовими для публічного управління розробленням та імплементацией соціальних стандартів, оскільки вони дозволяють створювати ефективніші, гнучкіші та прозоріші механізми надання соціальних послуг. Впровадження інноваційних технологій, таких як цифрові платформи та штучний інтелект, сприяє зменшенню бюрократії, покращенню доступу громадян до соціальних послуг і підвищенню якості управлінських процесів. Інновації також дозволяють прогнозувати соціальні потреби населення, що дає змогу своєчасно реагувати на виклики, забезпечуючи адаптивність соціальних стандартів до змін у суспільстві. Імплементация стратегічних векторів інноваційного забезпечення соціальних стандартів — це динамічний процес, що поєднує аналіз, цифрові рішення, участь громадян, пілотування, масштабування та постійний моніторинг. Інтеграція інновацій дозволяє створювати гнучку та ефективну систему соціального забезпечення, яка відповідає сучасним викликам і потребам населення.

Література

1. Becker J., Smith D.B. The Need for Cross-Sector Collaboration. *Sanford Social Innovation Review*. 2018.
2. Brand K.-W. Social Practices and Sustainable Consumption: Benefits and Limitations of a New Theoretical Approach. *Environmental Sociology: European Perspectives and Interdisciplinary Challenges* / eds. M. Gross, H. Heinrichs. Dordrecht, Heidelberg, London, New York: Springer, 2010. P. 217–235.
3. Clarke A., Crane A. Cross-Sector Partnerships for Systemic Change: Systematized Literature Review and Agenda for Further Research. *Journal of Business Ethics*. 2018. Vol. 150, Issue 2. P. 303–313. doi: <https://doi.org/10.1007/s10551-018-3922-2>.
4. Social Innovation Research in the European Union. Approaches, findings and future directions. *European Commission*. 2013. URL: http://ec.europa.eu/research/social-sciences/pdf/social_innovation.pdf (дата звернення: 18.09.2024).
5. Franz H.-W., Hochgerner J., Howaldt J. Challenge social innovation. *Potentials for Business, Social Entrepreneurship, Welfare and Civil Society*. Berlin, New York: Springer, 2012.
6. Hargraves T., Longhurst N., Seyfang G. Up, down, round and round: connecting regimes and practices in innovation for sustainability. *Environment and Planning A*. 2013. Vol. 45. P. 402–420.
7. Howaldt J., Schwarz M. Social Innovation: Concepts, research fields and international trends. *IMO international monitoring*. Aachen, 2010.
8. Howaldt J., Kopp R., Schwarz M. Social innovations as drivers of social change — Tarde's disregarded contribution to social innovation theory building. 2013.
9. Moulaert F., MacCallum D., Mehmood A., Hamdouch A. The International Handbook on Social Innovation. Collective Action, Social Learning and Transdisciplinary Research. Cheltenham: Elgar, 2013.
10. Omelyanenko V., Omelianenko O. Infrastructure and service methodology for the development of innovative hromadas: general idea and example of smart city infrastructure. *Three Seas Economic Journal*. 2023. Vol. 4, Issue 1. P. 49–57. doi: <https://doi.org/10.30525/2661-5150/2023-1-6>.
11. Rittel H. W. J., Webber M. M. Dilemmas in a General Theory of Planning. *Policy Sciences*. 1973. Vol. 4, Issue 2. P. 155–169. doi: <https://doi.org/10.1007/BF01405730>.
12. Rüede D., Lurtz K. Mapping the various meanings of social innovation: Towards a differentiated understanding of an emerging concept. *EBS Business School, Research Paper Series*. 2012. 12–03.
13. Vadrot A. B. Re-thinking the Conditions for Social Change and Innovation. *Innovation. The European Journal of Social Science Research*. 2020. Vol. 33, Issue 1. P. 1–3. doi: <https://doi.org/10.1080/13511610.2020.1713455>.
14. Wedel M. Social Change and Innovation for Times of Crises. *Innovation. The European Journal of Social Science Research*. 2020. Vol. 33, Issue 3. P. 277–279.
15. Ziegler R. Social Innovation as a Collaborative Concept. *Innovation. The European Journal of Social Science Research*. 2017. Vol. 30, Issue 4. P. 388–405. doi: <https://doi.org/10.1080/13511610.2017.1348935>.

References

1. Becker, J., Smith, D. B. (2018). The Need for Cross-Sector Collaboration. *Sanford Social Innovation Review*.
2. Brand, K.-W. (2010). Social Practices and Sustainable Consumption: Benefits and Limitations of a New Theoretical Approach. In M. Gross & H. Heinrichs (Eds.), *Environmental Sociology: European Perspectives and Interdisciplinary Challenges* (pp. 217–235). Dordrecht, Heidelberg, London, New York: Springer.
3. Clarke, A., Crane, A. (2018). Cross-Sector Partnerships for Systemic Change: Systematized Literature Review and Agenda for Further Research. *Journal of Business Ethics*, 150 (2), 303–313. <https://doi.org/10.1007/s10551-018-3922-2>.
4. European Commission. (2013). Social Innovation Research in the European Union. Approaches, findings and future directions. Retrieved from http://ec.europa.eu/research/social-sciences/pdf/social_innovation.pdf.
5. Franz, H.-W., Hochgerner, J., & Howaldt, J. (2012). Challenge social innovation. *Potentials for Business, Social Entrepreneurship, Welfare and Civil Society*. Berlin, New York: Springer.
6. Hargraves, T., Longhurst, N., & Seyfang, G. (2013). Up, down, round and round: connecting regimes and practices in innovation for sustainability. *Environment and Planning A*, 45, 402–420.
7. Howaldt, J. & Schwarz, M. (2010). Social Innovation: Concepts, research fields and international trends. *IMO international monitoring*. Aachen.
8. Howaldt, J., Kopp, R., & Schwarz, M. (2013). Social innovations as drivers of social change — Tarde's disregarded contribution to social innovation theory building.
9. Moulaert, F., MacCallum, D., Mehmood, A., Hamdouch, A. (2013). The International Handbook on Social innovation. Collective action, social learning and transdisciplinary research. Cheltenham: Elgar.
10. Omelyanenko, V., Omelianenko, O. (2023). Infrastructure and service methodology for the development of innovative hromadas: general idea and example of smart city infrastructure. *Three Seas Economic Journal*, 4 (1), 49–57. <https://doi.org/10.30525/2661-5150/2023-1-6>
11. Rittel, H. W. J., Webber, M. M. (1973). Dilemmas in a General Theory of Planning. *Policy Sciences*, 4 (2), 155–169. <https://doi.org/10.1007/BF01405730>.

12. Rüede, D., & Lurtz, K. (2012). Mapping the various meanings of social innovation: Towards a differentiated understanding of an emerging concept. *EBS Business School, Research Paper Series 12-03*.
13. Vadrot, A. B. (2020). Re-thinking the Conditions for Social Change and Innovation. Innovation. *The European Journal of Social Science Research*, 33 (1): 1–3. <https://doi.org/10.1080/13511610.2020.1713455>.
14. Wedel, M. (2020). Social Change and Innovation for Times of Crises. Innovation. *The European Journal of Social Science Research*, 33 (3), 277–279.
15. Ziegler, R. (2017). Social Innovation as a Collaborative Concept. Innovation. *The European Journal of Social Science Research*, 30 (4), 388–405. <https://doi.org/10.1080/13511610.2017.1348935>.

Стаття надійшла до редакції 23.09.2024